

Vážená paní ministryně, vážené poslankyně, vážení poslanci,

chystáte se schválit další novelu školského zákona, která by měla opět uzákonit změnu ve státní maturitní zkoušce. Byť jde „jen“ o dílčí úpravu – návrat k centrálnímu hodnocení slohových maturitních prací, rádi bychom se k této změně vyjádřili.

Jsme Společnost učitelů českého jazyka a literatury; snažíme se o propojení učitelů všech stupňů škol, neboť si myslíme, že je nutné pečovat o systematický rozvoj žáka už od začátku jeho studijní dráhy právě s ohledem na návaznost všech stupňů škol.

Přestože se začátkem každého září objevuje hodně proklamací o školství, v dlouhodobém hledisku nikdo školství moc vážně nebere (kromě platů početné armády učitelů – státních zaměstnanců). Obraceli jsme se na jednotlivé senátory a poslance. Všichni říkají – nejsme odborníky na školství. Obrátili jsme se několikrát i na ministra i jeho náměstkyni – ministr nám odpověděl, že vnímá naše odlišná stanoviska; když jsme však iniciovali petici, reagoval na ni pan náměstek Fidrmuc; sdělil nám, že petice je pro něj nešťastným řešením problému. Tímto dokumentem jsme chtěli pouze zdůraznit skutečnost, že ne všichni smýšlejí tak jako Cermat.

Proto se tedy obracíme na vás všechny.

Od roku 2004, kdy byla uzákoněna státní maturita, probíhají za zády veřejnosti stále změny týkající se jejích částí a průběhu; hlasy zdola, které zaznívají od učitelů i studentů, nejsou brány v úvahu.

V letošním roce neuspěla téměř čtvrtina maturantů. Pokud písemné maturitní práce nejsou hodnoceny těmi, kdo studenty vyučovali, snadno se stane, že minimální úroveň úspěšnosti stanovená shora vyřadí mnoho studentů, jejichž učitelé mají jiné pojetí výuky a jiné metody, než jaké uznává skupina kolem Cermatu. Jde skutečně o kvalitu propagovanou centrálními hodnotiteli, nebo jde pouze o „uzákonění“ psaní v rámci tzv. funkčních stylů? O spornosti teorie funkčních stylů svědčí i fakt, že v letošním roce byly na popud Ústavu pro jazyk český uznány práce, které evidentně žadaný slohový útvar nedodržely (záměna zprávy a oznámení).

Obáváme se, že situaci vystihla ve svém článku v LN (28. 8. 2015) paní Putnová – Maturita je jako počasí. Ale taková být nemá. Má být pro studenty zkouškou předvídatelnou a stabilní, o to více, když byla připravována 11 let, pět let je v praxi ověřována a každý rok přináší změny. Domníváme se, že odložení této novely přispěje k uklidnění a k otevřenější diskusi i s novou paní ministryní. Pokud není cílem státně řízené maturity dodatečné snížení počtu absolventů s maturitou, nebude vadit, když práce maturantů v českém jazyce budou dále posuzovat ti, kdo o studentech vědí nejvíc – jejich učitelé.

Souhlasíme s tím, aby maturitní zkouška byla objektivní, ačkoli hodnocení slohových prací bude vždy do jisté míry subjektivní, i když se použije sebelepší hodnoticí škála. Nejsme však zastánci hodnocení, které má naplňovat předem dané ukazatele (jako např. Gaussova

křivka). Bylo-li by tomu skutečně tak, pak by se popíralo to, že intenzivní přípravou je možné žáky naučit naplnit jednotlivé slohové útvary. V případě, že odložení novely výše uvedeného zákona, popř. zachování stávajícího stavu v hodnocení není možné, navrhuje, aby byl podán pozměňovací návrh zákona, který by se vrátil k úplně první koncepci státní maturitní zkoušky – aby písemnou práci z českého jazyka hodnotili dva hodnotitelé ze školy, kterou autor slohové práce navštěvuje, tito hodnotitelé pak mají dospět ke shodě v hodnocení.

Za Společnost učitelů českého jazyka: Hana Vacková, Lenka Dohnalová, Gabriel Juchelka

P. S. Zde je znění petice, kterou podepsalo 644 občanů – učitelů, studentů, rodičů.

Prohlášení SUČJL a středoškolských češtinářů

27.2.2015 2015

ZA OTEVŘENOU MATURITU Z ČJL

Na vědomí: ministr školství M. Chládek, Parlament ČR, média

V letošním roce je opět za pochodu měněn model maturity z ČJL, konkrétně ústní zkoušení. Jeho realizace už nás stála hodně sil i času. Zde jsou naše připomínky ke všem třem částem zkoušky:

1. **DIDAKTICKÉ TESTY** se po počátečních nedostacích (mnoho pojmů, nejednoznačné otázky) zlepšují. Jsou **jedinou částí zkoušky, která je objektivně a celostátně měřitelná**. Vyhovuje nám **jedna úroveň testů**.
2. **SLOHOVÉ PRÁCE** – **rozhodně nesouhlasíme s návratem centrálního opravování**. Způsob hodnocení je do velké míry založen na **subjektivních kritériích** a ve školní praxi **sporné teorii funkčních stylů**.
3. Systém **ÚSTNÍHO ZKOUŠENÍ** jsme kritizovali od začátku - **rozbor díla se student může z velké části naučit nazpaměť, výroba i přepracovávání listů představují pro učitele velikou zátěž**.

V souvislosti s **letošní inovací ústního zkoušení** (e-learning 2014/15 – **někteří učitelé se proškolí dva měsíce před maturitami- bez proškolení nesmí zkoušet**) se objevují dva zásadní problémy:

Školní seznam maturitní četby – učitelé byli nuceni sjednotit třídní seznamy, což vede k unifikaci; je ohrožena moderní literatura, školy opět vytvářejí své vlastní seznamy „**povinné četby**“ (mnohdy velmi minimalizované).

Formální analýza díla – učitel by měl zkoušet předem dané položky podle minutového manuálu; není prostor pro interpretaci, reflexi ani tematické srovnávání dalších děl. **Takový model ústní zkoušky je, dle našeho názoru, nevyhovující**.

RESUMÉ: Necht' si stát (Cermat) ponechají kontrolu nad „maturitními“ testy, slohové práce a ústní zkoušení by měly být vráceny do kompetence škol.

Za Společnost učitelů českého jazyka a literatury (SUČJL) – středoškolské češtináře:

Lenka Dohnalová, Veronika Valíková, Ivana Kimlová, Hana Vacková

Kontakt na SUČJL:
spolucjl@seznam.cz

Lenka Dohnalová - dohnalenka@email.cz, tel. 736 221 840
Veronika Valíková - ver.valikova@seznam.cz, tel. 724 843 356
Ivana Kimlová – sgkimlovai@seznam.cz; Hana Vacková – hanavackova@gmail.com